

1. Lasy o szczególnych wartościach przyrodniczych HCVF na terenie nadleśnictwa oraz zasady gospodarowania.

HCFV 1.1a

Nazwa obiektu	Zasady gospodarowania wg FSC
Rezerwat "Zwierzyniec" Grupy drzew -1 szt. Pomniki przyrody -5 szt. Użytek ekologiczny „Torfianka”	Kategoria jest związana z istnieniem prawnej formy ochrony przyrody (ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r; Art. 6). Każde działanie w lesie tej kategorii musi wynikać z potrzeb ochrony przyrody (dopuszczalne jest tylko takie działanie, które bez wątpliwości poprawia stan przyrody). Ponieważ lasy tej kategorii zostały przeznaczone "wyłącznie do ochrony przyrody", to nie ma w nich kompromisu z potrzebami gospodarczymi. Obowiązuje zasada "pierwszeństwa przyrody" - w naturalne procesy można ingerować tylko wtedy, gdy ich kierunek uniemożliwiłby osiągnięcie celu ochrony (por. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody; § 23).

HCVF 1.2

Nazwa obiektu	Zasady gospodarowania wg FSC
Strefy wokół gniazd ptaków chronionych (orlik krzykliwy, bocian czarny) Zwierzęta i rośliny z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej mające kluczowe znaczenie dla krajowych populacji, zainwentaryzowane na terenie nadleśnictwa	Lasy tej kategorii powinny być desygnowane jako <i>ochronne - cenne fragmenty rodzimej przyrody</i> bądź <i>ochronne - ostaje zwierząt / grzybów / roślin</i> . Przydatne w praktyce jest równocześnie zaliczenie ich do gospodarstwa specjalnego. W związku z różnorodnością wymagań poszczególnych gatunków, nie można określić wspólnych zasad gospodarowania w lasach tej grupy. Rozstrzygające znaczenie ma kryterium zachowania populacji i siedlisk odpowiednich gatunków w tzw. "właściwym stanie ochrony tak jak definiuje go Dyrektywa Siedliskowa UE i polskie prawo ochrony przyrody. Szczegółowe kryteria FCS muszą być określone dla każdego gatunku z osobna przez specjalistów od danego gatunku. Dla gatunków z zał. II Dyrektywy Siedliskowej lub zał. I Dyrektywy Ptasiej istnieją przykłady z krajów ościennych.

HCVF 2

Nazwa obiektu	Zasady gospodarowania wg FSC
Puszcza Kurpiowska	Lasy tej kategorii nie będą mieć oficjalnej desygnacji. Celem jest tu samo zachowanie charakteru wielkiego kompleksu leśnego - co w zasadzie nie nakłada szczególnych wymogów na gospodarkę leśną jako taką. Jednak dla zachowania "szczególnych wartości przyrodniczych": a) może być potrzebna kontrola wpływu gospodarki leśnej na strukturę krajobrazu leśnego (zachowanie "mozaiki" drzewostanów, w tym udziału w tej mozaice elementów kluczowych dla różnorodności biologicznej - np. starodrzewi); b) może być potrzebna szczególna ochrona pewnych istotnych w krajobrazie "zbieżności przestrzennych" (np. starodrzewy przy jeziorach - b. ważne dla pewnych gatunków ptaków); c) może być potrzebna ochrona - także czynna - niektórych małych ale ważnych elementów krajobrazu (np. łąk śródleśnych, innych powierzchni otwartych wśród dużych kompleksów leśnych) ochrona całości kompleksu lub jego części przed nadmierną penetracją ludzką.

HCFV 3.1

Nazwa obiektu	Zasady gospodarowania wg FSC
Siedliska skrajnie rzadkie z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej zainwentaryzowane w trakcie Inwentaryzacji przyrodniczej w 2007 r.	Wyznaczone obszary powinny być wyłączane z użytkowania - należy oczekiwać ich "przeznaczenia do ochrony przyrody", nawet jeżeli nie będą objęte ustawowymi formami ochrony przyrody (w praktyce zwykle nie należy w nie ingerować, chyba że występują szczególne potrzeby przyrodnicze). Wymaga to desygnacji jako <i>ochronne-cenne fragmenty rodzimej przyrody</i> i równoczesnego zaliczenia do gospodarstwa specjalnego.

HCVF 3.2

Nazwa obiektu	Zasady gospodarowania wg FSC
Siedliska z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej zainwentaryzowane w trakcie Inwentaryzacji przyrodniczej w 2007 r.	Generalnym kryterium jest zachowanie siedliska przyrodniczego (ekosystemu) we "właściwym stanie ochrony". Precyzyjne kryteria takiego stanu obecnie w Polsce nie istnieją, jednak wkrótce prawdopodobnie zostaną wypracowane. Wskazania i wytyczne można znaleźć w <i>"Podręcznikach ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000"</i> . W praktyce gospodarka leśna powinna być prowadzona w sposób zapewniający: a) zgodność docelowego typu drzewostanu ze składem odpowiedniego naturalnego zbiorowiska leśnego; b) niepomniejszenie udziału % starodrzewi i zachowanie ich ciągłości przestrzennej; c) niepomniejszanie średniego wieku i zasobności; d) zachowanie lub pilne i intensywne odtwarzanie elementów ważnych dla różnorodności biologicznej ekosystemu (grube drzewa, martwe drzewa, wykroty)

HCVF 4.1

Nazwa obiektu	Zasady gospodarowania wg FSC
Lasy wodochronne	Lasy tej kategorii powinny być desygnowane jako wodochronne. <i>Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu, "stosuje się zasady zagospodarowania zapewniające stałą obecność szaty leśnej, a więc rębnie częściowe, gniazdowe, stopniowe lub przerębową. Rębnia zupełna może być stosowana tylko w sytuacjach kłękowych". "W strefie bezpośrednio przyległej do źródeł i ujęć wody, w lasach łęgowych, na torfach i na siedliskach bagiennych, wzdłuż linii brzegowej cieków i zbiorników wodnych oraz w strefach wododziałowych obowiązuje zakaz stosowania środków chemicznych - z wyjątkiem przypadków gdy zagrożone jest istnienie lasu".</i> Należy oczekiwać również innych <i>"modyfikacji zasad przyjętych dla lasów gospodarczych np. (...) wydłużenia okresu odnowienia i okresu uprzątnięcia w rębniach częściowych, pozostawiania kęp drzew po cięciu uprzątającym, przebudowy składu gatunkowego i budowy drzewostanu, stosowania selekcji o kierunku protegującym żywotność i zdolności adaptacyjne drzew oraz walory estetyczno-krajobrazowe"</i> .

HCVF 4.2

Nazwa obiektu	Zasady gospodarowania wg FSC
Lasy glebochronne	Lasy tej kategorii powinny być desygnowane jako glebochronne. Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu, "W lasach glebochronnych przyjmuje się ogólną zasadę trwałości szaty leśnej i umiarkowanego stosowania cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i odnowieniowych - rębniami złożonymi oraz dąży do wytworzenia dolnego piętra lub podszytu (z wyjątkiem siedlisk ubogich), o ile nie występują one naturalnie w danym zbiorowisku. Od powyższych zasad dopuszcza się odstępstwa: - w drzewostanach silnie uszkodzonych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne może być stosowana rębnia zupełna z nawrotem cięć 5 - 7 lat, - w drzewostanach zniszczonych należy możliwie najwcześniej wprowadzić odnowienie z wykorzystaniem w razie potrzeby gatunków szybko rosnących i przedplonowych".

Wyznaczanie lasów z kategorii HCVF 6

Celem postępowania jest wyodrębnienie terenów leśnych o szczególnych walorach przyrodniczych, w tym, lasów z kategorii **HCVF 6 (Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności)**. W związku z powyższym Nadleśnictwo Parciaki prosi o nadsyłanie ewentualnych propozycji. ([wzór](#))

Nadleśnictwo Parciaki informuje że, przeprowadzone zostały już konsultacje społeczne dotyczące propozycji lasów z kategorii HCVF 6 (Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności) z udziałem Urzędów Gmin leżących w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa.

Lasy kategorii HCVF 6 czyli, lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności, zostały zdefiniowane w "Kryteriach wyznaczania Lasów o szczególnych walorach przyrodniczych (High Conservation Value Forests) w Polsce" – adaptacja do warunków Polski, jako:

Kategoria HCVF	Komponent	Sugerowana definicja	Gospodarowanie w HCVF
6. Lasy o szczególnym znaczeniu dla tradycyjnej tożsamości kulturowej (tereny ważne kulturalnie, przyrodniczo, ekonomicznie lub religijnie dla społeczności lokalnych)	6.1 Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności	Kategoria ustalana lokalnie na podstawie odrębnych procedur w ramach procesu certyfikacji	Zagospodarowanie powinno uwzględniać wolę i opinię lokalnej społeczności. Nie powinno jednak stać w sprzeczności z możliwością zachowania pozostałych zidentyfikowanych wyższych wartości ochronnych lasu

Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych – zidentyfikowanych według kryteriów HCVF (High Conservation Value Forests) adaptowanych do warunków Polski przez Związek Stowarzyszeń „Grupa Robocza FSC-Polska”.